

Negatywna ocena.

Pani Anna Zalewska Minister Edukacji Narodowej Związek Nauczycielstwa Polskiego, opiniując projekt ustawy o finansowaniu zadań oświatowych nowelizującej Kartę Nauczyciela, zajął negatywne stanowisko wobec proponowanych zmian w zakresie oceny pracy nauczyciela. Nieakceptowane przez nas zmiany dotyczyły:

Pani Anna Zalewska Minister Edukacji Narodowej Związek Nauczycielstwa Polskiego, opiniując projekt ustawy o finansowaniu zadań oświatowych nowelizującej Kartę Nauczyciela, zajął negatywne stanowisko wobec proponowanych zmian w zakresie oceny pracy nauczyciela. Nieakceptowane przez nas zmiany dotyczyły: powiązania oceny pracy z awansem zawodowym (ocena pracy powinna zachować swoją dotychczasową funkcję, a nie zastępować ocenę dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu), obligatoryjnych terminów dokonywania oceny pracy nauczyciela, tworzenia przez każdego dyrektora szkoły/placówki regulaminu dokonywania pracy nauczyciela, konieczności zasięgnięcia w procesie oceniania opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego (społeczne organy szkoły, jakimi są rada rodziców i samorząd uczniowski nie powinny uczestniczyć w procesie oceny pracy nauczyciela.

Ocena pracy nauczyciela jest sprofesjonalizowaną procedurą analizy poziomu realizacji zawodowych obowiązków określonych dla tej grupy zawodowej w ustawie, nie może więc zależeć od opinii wyrażanych poza obowiązującymi przy ocenie kryteriami merytorycznymi). Podczas procedowania projektu ustawy o finansowaniu zadań oświatowych w parlamencie, Związek Nauczycielstwa Polskiego zgłosił liczne poprawki do proponowanych przez stronę rządową zmian w ustawie Karta Nauczyciela. Najdalej idącym był wniosek o wyłączeniu z tej ustawy nowelizacji Karty Nauczyciela. Po odrzuceniu stosownej poprawki, ZNP postulował skreślenie regulacji dotyczących oceny pracy nauczyciela i awansu zawodowego, a następnie (po ich odrzuceniu) wykreślenie zapisów związanych z tworzeniem przez dyrektorów szkół regulaminów oceny pracy nauczyciela. Niestety, poprawka ta również została odrzucona. Po przyjęciu ustawy przez parlament, ZNP wystąpił do Prezydenta RP o jej zawetowanie w części dotyczącej skreślenia delegacji upoważniającej dyrektorów szkół do ustalania regulaminów określających wskaźniki oceny pracy nauczycieli. Zdaniem ZNP tworzenie przez każdego dyrektora regulaminu zaowocuje kalejdoskopem rozwiązań, które nie będą miały nic wspólnego z porównywalnością wymagań na poszczególne oceny. Nasze obawy potwierdzają wypowiedzi formułowane przez nauczycieli i dyrektorów szkół, będących uczestnikami spotkań i szkoleń organizowanych przez ZNP, na temat nowej koncepcji oceny pracy nauczycieli. Podczas jednego z ostatnich spotkań tylko dwóch dyrektorów na stu opowiedziało się za tworzeniem w każdej szkole odrębnego regulaminu. 98 proc. dyrektorów uznało, że spowoduje to: chaos, dużą dowolność i duże zróżnicowanie między regulaminami nawet wśród szkół/placówek tego samego typu, brak porównywalności ocen między szkołami/placówkami, konieczność stworzenia bardzo szczegółowych i rozbudowanych regulaminów, ponieważ pod uwagę będzie brana nie tylko specyfika szkoły/placówki, ale również specyfika stanowiska pracy nauczyciela. Takie uszczegółowienie aktów prawa, w tym przypadku wewnątrzszkolnego, nie powinno mieć miejsca, nie spowoduje ono bowiem porównywalności ocen, a wręcz przeciwnie spowoduje dużą dowolność oceniania. Nastąpi znaczne rozbudowanie procedur biurokratycznych. W opinii ZNP kryteria i wskaźniki oceny pracy nauczycieli powinny stanowić spójną całość i gwarantować sprawiedliwą diagnozę pracy nauczyciela. Specyfika pracy w poszczególnych typach szkół i placówek nie może mieć wpływu na porównywalność ocen wystawianych nauczycielom według jednej – ustawowo określonej skali. Obawy, o którym mowa wyżej, nie są obawami jednostkowymi czy też grupy osób. Wyrażane są na terenie całego kraju przez liczne gremia. Warto zatem wziąć je pod uwagę. Tworzenie prawa w sposób arbitralny nie sprzyja dialogowi społecznemu i przeczy idei demokratyzacji. Niestety, w przypadku ostatniej nowelizacji pragmatyki zawodowej nauczycieli zasady te zostały naruszone. W piśmie skierowanym do Pani Minister ZNP 1 lutego 2018 r., Związek Nauczycielstwa Polskiego stwierdził, że bez wyeliminowania wszystkich poważnych mankamentów nowej koncepcji oceny pracy nauczyciela nie wpłynie ona na podniesienie jakości pracy szkoły, nie wpłynie na poprawę jakości i efektywności pracy szkół i placówek, a także pozytywnie nie wpłynie na motywację nauczycieli do prawidłowego rozwoju. Istnieje poważne ryzyko, że sztucznie sformalizowana procedura oceny skłaniać będzie do formalnego tylko dostosowania się do niezrozumiałych i nieakceptowanych przez ocenianych nauczycieli wymogów, stanie się kolejnym biurokratycznym obciążeniem lub będzie wyłącznie narzędziem antagonizowania środowiska szkolnego. Podczas ostatniego posiedzenia Zespołu do spraw statusu zawodowego pracowników oświaty (28 lutego 2018 r.) diskutowane były zagadnienia związane z oceną pracy nauczyciela. Wnioski z tej dyskusji nie wpłynęły na zmianę stanowiska Związku Nauczycielstwa Polskiego. Przeciwnie, jesteśmy przekonani o potrzebie zmian legislacyjnych w ustawie Karta Nauczyciela poprzez wykreślenie z tej ustawy artykułu 6a ust. 14-16 dotyczącego ustalania regulaminów określających wskaźniki oceny pracy, tak dla nauczycieli jak i dyrektorów szkół. Z taką inicjatywą wystąpiliśmy do grupy posłów. Widząc potrzebę zmian modelu oceniania nauczycieli oczekujemy pogłębionej dyskusji w gronie ekspertów i praktyków. Dyskusję tę poprzedzić należy badaniami dotyczącymi założeń i wpływu oceny na jakość pracy nauczyciela. Dopiero w

